

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/211/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118341508
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:6118341508.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Romana Tichého, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného: TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanej: N. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX, právne zastúpenej JUDr. Vladimírom Kašubom, PhD., advokátom, so sídlom I. XX., M., o zaplatenie 2.923,42 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 5Csp/7/2019-152 zo dňa 23.05.2019, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým vo zvyšnej časti žalobu žalobcu zamietol, p o t v r d z u j e .

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 315,76 eur s príslušenstvom, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, ako aj vo výroku o trovách konania m e n í tak, že žalobu žalobcu v uvedenej časti z a m i e t a .

Žalovanej p r i z n á v a proti žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Martin (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi celkom 315,76 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 1.165,76 eur od 22.09.2015 do 16.10.2015, zo sumy 1.115,76 eur od 17.10.2015 do 29.12.2015, zo sumy 1.015,76 eur od 30.12.2015 do 29.04.2016, vo výške 8 % ročne zo sumy 955,76 eur od 30.04.2016 do 25.05.2016, zo sumy 795,76 eur od 26.05.2016 do 20.06.2016, zo sumy 735,76 eur od 21.06.2016 do 21.07.2016, zo sumy 675,76 eur od 22.07.2017 do 19.08.2016, zo sumy 615,76 eur od 20.08.2016 do 19.09.2016, zo sumy 555,76 eur od 20.09.2016 do 17.10.2016, zo sumy 495,76 eur od 18.10.2016 do 14.11.2016, zo sumy 435,76 eur od 15.11.2016 do 13.12.2016, zo sumy 375,76 eur od 14.12.2016 do 25.01.2017 zo sumy 315,76 eur od 26.01.2017 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Vo zvyšnej časti žalobu žalobcu zamietol (výrok II.). Žalovanej voči žalobcovi priznal nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 78 % s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozsudku (výrok III.). V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu A. A., Q. ako veriteľom a žalovanou ako dlžníčkou bola dňa 20.02.2007 uzavretá zmluva o splátkovom úvere č. 0352599707 (ďalej len „zmluva o úvere“), na základe ktorej právnym predchodca žalobcu poskytol žalovanej úver vo výške 4.979,09 eur (150.000,- Sk), ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť žalobcovi v pravidelných mesačných splátkach vo výške 72,86 eur (2.195,- Sk) s dátumom splatnosti prvej splátky úveru dňa 20.03.2007 a termínom

konečnej splatnosti úveru dňa 20.01.2017. Z výpisu splátok a úhrad predložených žalobcom bolo preukázané, že spočiatku žalovaná splácala poskytnutý úver riadne, neskôr sa dostala do omeškania. Žalobca preto v súlade so zmluvou o úvere a produktovými obchodnými podmienkami pre hypotekárne a splátkové úvery Slovenskej sporiteľne, a. s. vyhlásil dňa 29.09.2015 mimoriadnu splatnosť pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o úvere. Žalovanú následne výzvou zo dňa 30.09.2015 vyzval na úhradu dlžnej sumy, ktorá ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru predstavovala sumu vo výške 3.740,87 eur. Túto sumu žalovaná v lehote splatnosti neuhradila. Dňa 23.10.2015 bola medzi A. A., Q. ako postupcom a spoločnosťou EOS KSI Slovensko, s. r. o. ako postupníkom uzavretá zmluva o postúpení pohľadávok, na základe ktorej postupca postúpil svoju pohľadávku voči žalovanej na postupníka, teda žalobcu, a to v sume 3.723,42 eur. Oboznámiac sa so znením obchodných podmienok A. A., Q., súd prvej inštancie dospel k záveru, že veriteľ mal možnosť žiadať o zaplatenie celej pohľadávky, a to od momentu, kedy sa žalovaná prvýkrát preukázateľne dostala do omeškania s neuhradením splátky splatnej v mesiaci august 2013. V súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka tak mohol právny predchodca žalobcu žiadať o zaplatenie celej pohľadávky uplynutím 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, teda v mesiaci november 2013; toto právo mohol následne uplatniť do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, t. j. splátky splatnej v mesiaci decembri 2013. Keďže v danom prípade k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru žalobcom došlo až dňa 29.09.2015, okresný súd dospel k záveru, že nedošlo k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, keďže žalobca svoje právo neuplatnil v stanovenej lehote a žalovanú tiež vopred neupozornil na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Žalovaná v konaní vzniesla námietku premlčania. Na základe uvedeného okresný súd konštatoval, že začiatok plynutia premlčacej doby tak nemožno počítať od momentu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru tak, ako to navrhoval žalobca, ale odo dňa splatnosti jednotlivých splátok úveru. Žaloba žalobcu, ktorou sa domáhal voči žalovanej zaplatenia žalovanej sumy, bola Okresnému súdu Banská Bystrica doručená dňa 24.09.2018. Splátky, splatnosť ktorých nastala pred 24.09.2015, t. j. viac ako tri roky pred podaním žaloby, sú tak vzhľadom k dátumu podania žaloby podľa názoru súdu prvej inštancie premlčané. Žalobca má voči žalovanej nárok na zaplatenie splátok len tých, ktorých splatnosť nastala po 24.09.2015 až do 20.01.2017, t. j. do dátumu poslednej predpísanej splátky úveru, t. j. splátok splatných v mesiacoch október 2015 až december 2015, január 2016 až december 2016 a január 2017, čo spolu predstavuje sumu vo výške 1.165,76 eur (16 splátok x 72,86 eur). Žalovaná v období po 24.09.2015 do 20.01.2017, resp. 25.01.2017 uhradila sumu celkom vo výške 850,- eur. Sumu, ktorú je podľa okresného súdu povinná zaplatiť žalobcovi, tak predstavuje 315,76 eur (1.165,76 eur - 315,76 eur). V tejto časti považoval súd prvej inštancie žalobu žalobcu za dôvodnú. Spolu s uložením povinnosti na zaplatenie sumy 315,76 eur uložil okresný súd žalovanej aj povinnosť zaplatiť úroky z omeškania, a to podľa ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/95 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka vo výške 8,5 % ročne, a to z celkovo dlžnej sumy za to-ktoré obdobie (teda s prihliadnutím na jednotlivé splátky uskutočnené žalovanou v období od 24.09.2015 do 20.01.2017, resp. 21.01.2017). O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keď vychádzajúc z pomeru úspechu a neúspechu tej-ktorej strany v konaní priznal žalovanej voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 78 %.

2. Proti uvedenému rozsudku podali odvolanie tak žalobca, ako aj žalovaná.

3. Žalobca podal odvolanie proti tomu výroku okresného súdu, ktorým vo zvyšnej časti jeho žalobu zamietol, ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania. Odvolanie podal z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, majúc za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v ním napadnutej časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V bližších podrobnostiach uviedol, že s poukazom na spotrebiteľský charakter dohodnutého vzťahu medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou nemal okresný súd postupovať podľa § 330 ods. 1 Obchodného zákonníka a svojvoľne započítavať úhrady vykonané žalovanou na splátky splatné od 20.10.2015 do 20.01.2017. Tieto vykonané úhrady boli zo strany žalobcu započítané na neuhradené a skôr splatné splátky tak, ako to ustanovuje zákon. Práve s ohľadom na spotrebiteľský charakter posudzovaného vzťahu nie je možné otázku splnenia viacerých dlhov, ktoré má dlžník u toho istého veriteľa, riešiť podľa ust. § 330 ods. 1 Obchodného zákonníka. Navyše okresný súd započítanie úhrad na priznané splátky nijako nezdôvodnil ani právne neustál. Z tohto pohľadu je tiež rozhodnutie okresného súdu v napadnutej časti ako predčasné, neúplné a nepresvedčivé. Na podporu správnosti svojej argumentácie žalobca poukázal na dôvody rozhodnutia Krajského súdu v Trnave z 30.01.2018, sp. zn. 26Co 16/2017. Odvolací súd žiadal, aby v napadnutej

časti rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a jeho žalobe v celom rozsahu vyhovel, alternatívne ho zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalovaná v podanom odvolaní nesúhlasila s rozhodnutím okresného súdu v tej časti, v ktorej žalobe vyhovel a tiež aj v súvisiacom výroku o trovách konania. Odvolanie podala z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Súdu prvej inštancie teda vytýkala nesprávne skutkové zistenia a tiež aj nesprávne právne posúdenie veci. V bližších podrobnostiach uviedla, že podľa jej presvedčenia dospel okresný súd k jednému nesprávnemu skutkovému zisteniu (s ostatnými súhlasil), a síce k tomu, ktoré uvádza v bode 14. odôvodnenia rozsudku, a to, že nedošlo k platnému vyhláseniu splatnosti úveru, keďže žalobca svoje právo neuplatnil v stanovenej lehote a žalovanú tiež vopred neupozornil na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Právo veriteľa (právneho predchodcu žalobcu) vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru vyplývalo z bodu 8.1 písm. a) a bodu 8.2 písm. a) obchodných podmienok SLSP, a. s. pre poskytovanie splátkových a kontokorentných úverov a povolených prečerpaní fyzickým osobám a nepodnikateľom. Teda išlo o dohodnutú možnosť tak, ako to umožňuje ust. § 565 Občianskeho zákonníka. Dohodnuté podmienky (omeškanie so zaplatením 1 splátky, ktoré trvá viac ako 10 dní) však odporujú ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a preto je nutné aplikovať toto zákonné ustanovenie. Faktom ostáva, že právny predchodca žalobcu nepristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pre jej nezaplatenie jedinej splátky. Výška splátky bola dohodnutá na sumu 2.195,- Sk (72,86 eur) a vo výzve zo dňa 09.09.2015 sa uvádza dlhovaná suma 1.876,64 eur. Tak, ako to vyplýva z rozpisu platobnej histórie, v podstate od augusta 2013 do septembra 2015 žalovaná nesplnila riadne ani jednu z predpísaných splátok. Právo v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka je právom veriteľa, ktoré však nemusí využiť. Ak ho však využije, musí splniť aj podmienky v zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V žalovanej prípadе právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru dňa 29.09.2015. Teda v tento deň využil svoje právo. Pre zistenie, ktorá splátka bola tá rozhodujúca, je potrebné poukázať na to, že toto právo môže veriteľ využiť iba do splatnosti nasledujúcej splátky (§ 565 Občianskeho zákonníka). Podľa zmluvy o splátkovom úvere bol dohodnutým dňom splatnosti jednotlivých splátok 20. deň v tom-ktorom mesiaci. To znamená, že ak k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo dňa 29.09.2015, mohol veriteľ toto právo využiť len do 20.10.2015, t. j. do dátumu splatnosti ďalšej splátky. Už aj bez aplikácie ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je zrejmé, že najneskoršia splátka, ktorá teda prichádza do úvahy, je splatná dňa 20.09.2015. No a v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka, ktorý priamo poukazuje na právo veriteľa v zmysle ust. § 565 Občianskeho zákonníka, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Ak by išlo len o túto poslednú splátku, 3-ročná premlčacia doba celého zosplatnenia dlhu uplynula dňa 20.09.2018 (3 roky od zročnosti), t. j. o 4 dni skôr, ako bola podaná žaloba. Na danú vec je tak potrebné aplikovať aj ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Právny predchodca žalobcu splnil svoju zákonnú povinnosť a upozornil žalovanú na uplatnenie práva v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka (list zo dňa 09.09.2015, v ktorom bola žalovaná upozornená na právo veriteľa vyhlásiť mimoriadnu splatnosť a zároveň veriteľ splnil aj podmienku lehoty nie kratšej ako 15 dní). Viac ako 2 roky pred dňom 09.09.2015 bola žalovaná v omeškaní so splátkami (počnúc august 2013) a bolo na vôli veriteľa, že svoje právo v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka nevyužil aj skôr. Ak ho využil v septembri 2015, musel aj tu splniť zákonnú podmienku, a síce, že právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka môže využiť najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Z uvedeného vyplýva, že sa na časovej osi ešte viac dozadu posúva plynutie premlčacej doby podľa § 103 Občianskeho zákonníka. Na podporu správnosti svojej argumentácie žalovaná poukázala na závery vyplývajúce z rozsudku Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co 262/2018 zo dňa 13.12.2018, v zmysle ktorého „premlčacia doba práva na zaplatenie zosplatneného dlhu sa teda začína skôr, ako dôjde k zosplatneniu dlhu“. Nesprávne žalobca tvrdí, že premlčacia doba začala plynúť až zosplatnením dlhu. Žalobcovi v danom prípade nebránilo nič podať žalobu skôr, aby sa tak vyhol uplynutiu premlčacej doby. Táto v skutočnosti uplynula ešte pred podaním žaloby, svedčí o tom aj listina, ktorá bola žalovanej doručená ešte pred podaním žaloby, a to dohoda o uznaní dlhu, v ktorej žalobca výslovne uvádza, že dlh je premlčaný. Z uvedených dôvodov žalovaná žiadala rozsudok okresného súdu v jeho vyhovujúcej časti zmeniť tak, že súd žalobu zamietne. Zároveň žiadala priznať trovy prvoinštančného a odvolacieho konania.

5. Žalobca, ako aj žalovaná vo svojich vyjadreniach k odvolaniu protistrany zotrvali na svojich doterajších tvrdeniach.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379, § 380 a § 381 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario s použitím § 219

ods. 3 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým vo zvyšnej časti žalobu žalobcu zamietol podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Vo výroku, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 315,76 eur s príslušenstvom, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, ako aj vo výroku o trovách konania rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobu žalobcu v uvedenej časti zamietol; žalovanej priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v celom rozsahu.

7. Odvolací súd je viazaný odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP). Odvolací súd teda preskúmava napadnuté rozhodnutie len z dôvodov, ktoré odvolateľ uvádza vo svojom odvolaní.

8. Žalobca aj žalovaná vo svojom odvolaní uvádzajú odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP, a síce že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci; žalovaná aj podľa § 365 ods. písm. f) CSP, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

9. Uplatnený odvolací dôvod v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie, je nesprávne, t. j. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, prípadne zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti.

10. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. Omyl v aplikácii práva (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

11.1. Z odvolacích dôvodov formulovaných tak žalobcom, ako aj žalovanou sa odvolací súd ako prvými zaoberal odvolacími námietkami zo strany žalovanej, pretože ich podstatou je tvrdenie o premlčaní celého dlhu. Túto námietku žalovaná vzniesla už v prvoinštančnom konaní (viď odpor proti platobnému rozkazu a následné vyjadrenia č. I. 85 a nasl. spisu). Súd prvej inštancie sa s predmetnou námietkou zaoberal v bode 14. napadnutého rozsudku (č. I. 154 spisu). Konštatoval pritom, že táto je dôvodná, avšak len čiastočne.

11.2. V prípade, ak súd dospeje k záveru o premlčaní celého dlhu, nemôže žalobcovi uplatnený nárok priznať. Pre takýto prípad je už nadbytočné zaoberať sa ďalšími účastníkmi formulovanými námietkami. Práve o takúto situáciu v preskúmvanej veci išlo.

12. Zo zisteného skutkového stavu súdu prvej inštancie vyplýva, že strany sporu uzatvorili zmluvu o úvere, charakter ktorej vyhodnotil súd ako spotrebiteľský, o čom ani nebolo medzi účastníkmi sporu. Na základe predmetnej zmluvy, ktorú uzatvoril ešte právny predchodca žalobcu, bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 4.979,09 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť žalobcovi v pravidelných mesačných splátkach vo výške 72,86 eur s dátumom splatnosti prvej splátky úveru dňa 20.03.2007 a dátumom konečnej splatnosti úveru dňa 20.01.2017. Nesporné v konaní bolo i to, že žalovaná splácala poskytnutý úver odo dňa splatnosti prvej predpísanej splátky, t. j. odo dňa 20.03.2007 až do júla roku 2013 pravidelne. Následne v období od augusta 2013 až do februára roku 2014 splátky úveru neuhradila. V mesiaci marec roku 2014 žalovaná uskutočnila čiastočnú úhradu na poskytnutý úver, avšak opätovne v období do apríla 2014 až do októbra 2014 splátky úveru nehradila. V mesiaci november roku 2014 uskutočnila čiastočnú úhradu. V období od decembra 2014 až do júla 2015 splátky úveru zasa neuhradila. Čiastočnú úhradu uskutočnila v mesiacoch august 2015 a september 2015. Z uvedeného dôvodu ešte právny predchodca žalobcu pristúpil v zmysle bodu 8.1 písm. a) produktových obchodných podmienok pre hypotekárne a splátkové úvery z dôvodu omeškania dlžníka so splácaním poskytnutého úveru k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru (to, že veriteľ mal možnosť žiadať o

zaplatenie celej splátky, nebolo v konaní sporné), ku ktorej došlo dňa 29.09.2015. Uvedenú skutočnosť žiadna zo strán nespochybňovala. Žalobca ju preukázal listinným dôkazom „Oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti“, ktorý žalovaná prevzala dňa 14. októbra 2015 (viď list + doručka na č. I. 15 spisu). Až po uvedený moment žalovaná so skutkovým stavom tak, ako bol prezentovaný súdom prvej inštancie, súhlasila. Zásadné námietky však vzniesla k záveru okresného súdu o neplatnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, čo súd odôvodnil tým, „...že žalobca si svoje právo neuplatnil v stanovenej lehote a žalovanú tiež vopred neupozornil na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru...“, z ktorých dôvodov potom súd prvej inštancie začiatok plynutia premlčacej doby „nepočítal od momentu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, ale odo dňa splatnosti jednotlivých splátok úveru“. Z listinných dôkazov predložených žalobcom vyplýva, že žalovaná bola upozornená na omeškanie so splácaním pohľadávky listom právneho predchodcu žalobcu A. A., Q. zo dňa 09.09.2015 (č. I. 55 spisu). Zároveň bola vyzvaná, aby v tom čase dlžnú sumu vo výške 1.876,64 eur uhradila najneskôr do 15 dní od doručenia výzvy. V prípade, ak tak neučiní, veriteľ ju upozornil na možnosť vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, k čomu aj nakoniec došlo dňa 29.09.2015. Žalovaná v priebehu celého konania prevzatie výzvy zo dňa 09.09.2015, resp. listu o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru nepopierala, práve naopak, súhlasila s tým, že viac ako 2 roky pred dátumom 09.09.2015 bola v omeškaní so splátkami, konkrétne počnúc už augustom roku 2013. Na základe uvedeného bolo podľa názoru odvolacieho súdu na vôli veriteľa, že svoje právo na zosplatenie dlhu v zmysle ust. § 565 Občianskeho zákonníka (viď bod 15. tohto rozhodnutia) nevyužil aj skôr. V tomto smere sa súd prvej inštancie mylí v tom, že veriteľ „mal“ svoje právo na zosplatenie celej pohľadávky využiť v mesiaci november 2013, pretože žalovaná sa po prvýkrát dostala do omeškania so splátkou splatnou v mesiaci august roku 2013. Rovnako tak nesprávny je skutkový záver okresného súdu, že žalovaná nebola vopred upozornená na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, opak je pravdou, o čom svedčí list zo dňa 09.09.2015, ktorý žalovaná v konečnom dôsledku ani nerozporovala.

13. Na základe vyššie uvedeného skutkového stavu odvolací súd považuje odvolanie žalovanej za dôvodné v celom rozsahu, pretože posúdenie začiatku plynutia premlčacej doby súdom prvej inštancie nie je správne.

14. K otázke premlčania dlhu, ak ide o plnenie v splátkach zo spotrebiteľskej zmluvy, odvolací súd najskôr uvádza nasledovné:

15. Podľa § 565 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Samotné ust. § 565 OZ umožňuje, aby v prípade, ak ide o plnenie v splátkach, veriteľ požiadal dlžníka o zaplatenie celej pohľadávky, pre nesplnenie ktorej splátky, ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené.

16. Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Uvedené ustanovenie sleduje, aby dodávateľ pri neplnení povinnosti spotrebiteľom dosiahol splatnosť celej pohľadávky, tiež ale sleduje aj zamedziť tejto možnosti v prípade, ak neplnenie povinností zo strany spotrebiteľa bude iba krátkodobé nepresahujúce dobu troch mesiacov odo dňa omeškania so zaplatením splátky.

17. Podľa § 100 ods. 1 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

18. Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

19. Podľa § 103 OZ, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

20. Keďže v danom prípade zmluva o úvere uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou dňa 20.02.2007 je spotrebiteľskou zmluvou, spravuje sa - pokiaľ ide o zosplatnenie úveru a premlčanie - ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

21. Dlžník je v zásade povinný plniť celý dlh jednorazovo, dohodou dlžníka a veriteľa alebo rozhodnutím súdu môže byť založené i plnenie dlhu v splátkach. Pri plnení v splátkach ide vlastne o dvojakú dobu splatnosti, keďže jednak je stanovená doba plnenia (splatnosti) jednotlivých splátok a súčasne je určená i splatnosť celej pohľadávky určená poslednou splátkou. Ak dlžník plnil v splátkach, nezaplatenie jednej alebo viacerých splátok v čase ich splatnosti nespôsobuje bez ďalšieho splatnosť celého dlhu. Každá zo splátok totiž predstavuje samostatný dlh, ktorý veriteľ môže samostatne uplatňovať na súde. Súčasťou podmienok splatnosti jednotlivých splátok môže byť i určenie, že pre nesplnenie niektorej splátky je veriteľ oprávnený žiadať celý zvyšok pohľadávky naraz (§ 565 OZ). Ide o podmienenú výhodu splácať dlh v splátkach. Ak dlžník nedodrží dohodu o včasnom splnení dohodnutých splátok, stráca výhodu splátok za predpokladu, že veriteľ požiadala o zaplatenie celej pohľadávky, resp. nezaplateného zvyšku pohľadávky naraz. Uplatnenie práva na zaplatenie celej pohľadávky je v právomoci veriteľa, ktorý toto právo môže, ale nemusí uplatniť. Ustanovenie § 565 OZ o strate výhody splátok je modifikované vo vzťahu k plneniu z spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, a to od 01.11.2008, kedy nadobudol účinnosť zák. č. 379/2008 Z. z. tak, že veriteľ je v prípade nesplnenia niektorej splátky oprávnený požadovať od dlžníka zaplatenie celého zvyšku pohľadávky (ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené) najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Pokiaľ ide o premlčanie splátok, platí, že premlčacia doba tu začína plynúť osobitne vo vzťahu ku každej splátke odo dňa jej splatnosti a premlčacia doba ohľadne celej pohľadávky v prípade straty výhody splátok začína plynúť odo dňa splatnosti nezaplatennej splátky.

22. V nadväznosti na uvedenú zákonnú úpravu a zistený skutkový stav odvolací súd musí prisvedčiť odvolacím námietkam žalovanej, že premlčacia doba nezačína plynúť od dátumu, kedy bol úver zosplatnený, ale od splatnosti splátky, pre ktorú bol úver zosplatnený. V danom prípade splatnosť splátky podľa zmluvy o splátkovom úvere bola stanovená na 20. deň v tom-ktorom mesiaci. Keďže k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti došlo k 29.09.2015, najskoršia splátka, pre nezaplatenie ktorej bola pre veriteľa stanovená možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, je tá, ktorá bola splatná dňa 20.06.2015. V zmysle ust. § 53 ods. 9 OZ môže totiž dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Z uvedeného vyplýva, že tá splátka, pre ktorú mohol najskôr veriteľ využiť právo na zosplatnenie dlhu, bola tá, od ktorej splatnosti uplynula doba troch mesiacov. Súčasne musí byť splnená podmienka upozornenia spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva. Aj táto podmienka bola v preskúmvanej veci splnená. Na základe týchto úvah odvolací súd dospel k záveru, že k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti došlo dňa 29.09.2015 (najbližšia nasledujúca splátka bola splatná až dňa 20.10.2018, bola teda splnená aj podmienka podľa § 565 OZ) platne, a nie neplatne, tak ako to nesprávne konštatuje súd prvej inštancie, a preto je potrebné počiatok plynutia premlčacej lehoty posudzovať odo dňa zročnosti nezaplatennej splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k zročnosti celého dlhu. Len v prípade, ak by podmienky pre zosplatnenie úveru neboli splnené, bolo možné posudzovať premlčanie pri každej jednotlivej splátke samostatne podľa § 101 OZ. O takúto situáciu ale v prejednávanej veci nešlo.

23. Žaloba bola v danom prípade podaná dňa 24.09.2018, podľa názoru odvolacieho súdu, už po uplynutí premlčacej lehoty, ktorá uplynula dňa 20.06.2018, pretože splatnosť splátky, pre ktorú bola vyhlásená mimoriadna splatnosť celého dlhu, nastala dňa 20.06.2015, teda viac ako 3 roky pred podaním žaloby (§ 101 OZ). Aj v prípade, ak by súd posudzoval splatnosť celého záväzku od splátky najbližšej k dátumu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, t. j. k 20.09.2015 tak, ako to uvádzala žalovaná, bol by celý nárok žalobcu premlčaný. V žiadnom prípade nemôže byť premlčacia lehota posudzovaná tak, ako to nesprávne uvádza súd prvej inštancie, a síce „od momentu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru“, bráni tomu osobitná zákonná úprava. To, že si žalobca v prejednávanej veci uplatňoval premlčaný dlh, je zrejme aj z dohody o uznaní záväzku a úhrade pohľadávky v splátkach, ktorú predložil na podpis žalovanej (č. I. 86 a nasl. spisu), v ktorej (čl. 2) uvádza: „...že dlžníčka vyhlasuje, že má vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch...“.

24. Záverom odvolací súd konštatuje, že v danej veci súd prvej inštancie nevyhodnotil splnenie podmienok pre zosplatnenie úveru a stanovenie začiatku premlčacej doby správne, v dôsledku čoho

dospel k nesprávnym záverom o nepremičaní celého nároku žalobcu. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. - o uložení povinnosti na plnenie podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobu v uvedenej časti zamietol. Vo zvyšnej časti, a to, vo výroku II., ktorým okresný súd žalobu zamietol z dôvodu premlčania práva žalobcu ako vecne správny, z horeuvádzaných dôvodov podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

25. Keďže odvolací súd dospel k záveru o premlčaní celého dlhu žalovanej, nebol žiaden dôvod zaoberať sa námietkami žalobcu o nesprávnom započítaní splátok zo strany prvoinštančného súdu, pretože tieto skutočnosti žiadnym spôsobom nemôžu ovplyvniť závery odvolacieho súdu o nedôvodnosti celej podanej žaloby.

26. Podľa § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

27. Podľa § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

28. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

29. Z dôvodu zmeny rozhodnutia súdu prvej inštancie bolo povinnosťou odvolacieho súdu rozhodnúť aj o trovách prvoinštančného a odvolacieho konania. V dôsledku zmeny rozhodnutia možno žalovanú považovať za plne úspešného účastníka v spore, vznikol jej preto voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

30. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

31. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)